Մանզումէի էֆքեար սէնէսէ 300 նիւսխէ վէ-
րիլիպ, սէնէվի գըյմէ-
թի Իսթանպօլ իչին 250
ղրշ. վէ ալթը այլըք 125
ղրշ. վէ թաշրալար իչին
բօսթա բարաբը իչինտէ
օյարագ, սէնէվի գըյմէ-
թի սաղ ագճէ 250 վէ
ալթը այլըք տախի 125
ղրշ. տուր։
Վէ պէհէր նիւսխէսի
40 բարաեա սաթըլըր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

Իլանաթրն պէհէր սաթը-
ըը իչին պիրինճի տէֆթա 3
իքինճի տէֆթա 2, վէ իւ-
չիւնճիւ վէ սայիր տէֆթա-
լար իչին 1 էրղշ. Իլան սը-
բասընա գօնուլմայան ի-
լանրն սաթըը 5 ղշ տուր
Մէքթուպ վէ սայիրէ
Գալաթատա Բէյնճէ մսիրի
բաղարընտա վագը Ն.
Իբսի խանընտա Գարա-
պետ Ց. Փանոսեան իմի-
նէ կէօնտէրիլմէք տիր։

29

ՕՐՄԱՆԻՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ՕԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ ١٢٨٨ ՃԷՄԱԶԻԼ ԷՎՎԷԼ ٢ 1871 ԻՈՒԼԻՍ 7 ՉԱՐՇԷՆԳԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 19 ԻՈՒԼԻՍ ՆԻՍԱՆԸՐՕ 1633

ԻԼԱՆԱԹ

Քիթապէթը Օսմանկիէտէ միւսթա-
մէլ օլան գավափի աղ վագբթատ էօյ-
րէնմէք իսթէյէն, էրմէնիճէ վէ Ֆրան-
սըզճատան թիւրքճէյէ թէրճէմէ ու-
սուլինի թահսիլ արզուսունատ պուլու-
նանլար, Բէրչէմպէ բաղարընտա վագը
Սաաթճը խանէն եօգարբի գաթընտա
1 Նիւմէրօյու օտաեա միւրաճաաթ էյ-
լէմէլէրի։

Քէզալիք մէղքիւր օտատա հէր նէ-
մի թահրիրաթ վէ թէրճէմէլէր եաղը-
ըը։

ԻԼԱՆ

Ադաբիրի Շահանէ լայրմէսի իչին 1000
տոէտ Զաֆրանպօլու քէօսէլէ սինին պէհէր
տոէտի 60 դշ. օլարագ թալիպինէ դալ-
տրըրընտան թէմուզը 13 ինճի սալը կիւնիւ
մինագատասը իճրա իլէ զարարը զաթիսի
վիրիլէճէք տիր։

6 թէմուզ 1871

Պաղը Ակրասքէրի

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԽԱՅՐ ՈՒ ՍԷՎԱՊ

Էյէր պու ալէմտէ, սահիհէն եւ-
ըէքտէ սէֆա տուեաճադ, վէ պէնիի
ատէմ իչին էֆթիրիար իտէճէք պիր շէյ
վար իսէ, օտա ֆազիլէթ տիր, վէ ա-
լէլ խուսուս խայր ու սէվապ իշլէմէք
վէ ֆուդարա վէ պիչարէկեանը սէվին-
տիրմէք տիր։

Ֆազլլ ատէմլէր, էյի ֆէնա հէր շէյ-
տէն, ֆազիլէթ իշլէմէքլիկէ պիր վէ-
սիլէ պուլուրլար վէ իշլէրլէր. հալպու-
քի տույդուսուզ ատէմլէր, ալթունա
վէ կիւմիւշ թաբընարագ, անճագ
քէնտիլէր իչին եաշարլար։

Հէմշէհրիմիզէն Յարութիւն աղա
թաշճեան իլէ շերիքի կարապետ աղա
Գիւրքճիւ Գէորգեան, պու տէֆթա շու
սէօյլէսիկիմիզ սահիհլերի ֆիյիլէն թաս-
տիգ իտէրէք, նիչէ տույդուսուզլարա
պիր պիյիւք իպրէթ վիրմէք իսթէ-
միշլէր տիր. շէօյլէ քի, սայէսի ատա-
լէթվայէսի հազրէթի Բատիշահիտէ կէ-
ըէք Հիւսնի բաշա հազրէթլէրի, վէ կէ-
ըէք թահթը նէզարէթի ճէլիլէլերինտէ
պուլունան մէմուրին էֆէնտիլէր թա-
ըաֆքինտան զուհուրա կէլմիշ օլան սայ
ու իդատամ վէ իսթիդատէթ սէմերէսի
օլարագ, կէչէնտէ Իսթանպօլատա վագը
Զքնատան խանը սիրդաթը սահիպ ճինա-
էէթլէրի պուլունուդատան պաշդա,
սիրդաթ խոլէն ադճէլերին թէմամէն
մէյատանէ չըդարըլըպ, վէ պու բաղար
կիւնիւ տախի սահիպլերինէ թէսլիմ
իսիլտիկինտէն, միւսմիսէյհիւմ զաթ-
լար, ֆիւզունիի էօմրիւ չէվքէթի հազ-
ըէթի փատիշահի հադդընտա, վաճի-
պէ աէն պուլունան տուալարրն թէքէր-
ըիւրիւլէ պէրաալէր, Հիւսնի բաշա հազ-
ըէթլէրի, վէ պիյիւք քիւչիւք մէմու-
ըին էֆէնտիլէր հադդարընտա թէչէք-
քիւրլէր օդուտուդլարը միսիլլու, էվ-
վէլինտէն թասմիմ իթթիքլերի պիր
նիյէթի խայրիյէյի տախի մէվզքի իճ-
բայէ գօյմագ միւրատ իթթիքլէրինտէն,
շու աթիտէքի պէհան դէլլընան մա-
հէլլէրէ, 35 ատէտ լիրա թէվզի վէ
Լոնտա իթմէքլիկէ միւսարաաթ էյլէ-
միշլէր տիր. իմամ, պու պապատ պիր,
միսմիսէյհիւմ սէվապ իշլէյէն էֆէն-
տիլէրէ իզհարը թէչէքքիւր իտէրէք,
մէղքիւր մահէլլէրին իտարէլերի թա-
ըաֆքինտան, պիրէր մադպուզ սէնէտի
կէօթիւրէրէք, մէղքիւր իհանէլերի,
մէղքիւր խանատա վագը 6 Նիւմէրօյու
օտատան ալմալարընը, պիլ իքթիսար
իլան ու իսթար իտէրիզ։

Իսթանպօլատա վագը Տար իւ Լիրա
Շէֆֆէգա Նամ Օսմանլը մէքթէպի 5
Փրկիչ Նամ պիչարէխանէմիզ 5
Աղ աղեան վարժարան 7
Բում միլլէթի խասթախանէսի 3
Գայսէրիյէ Լուսաւորիչ քիլիսէսի 5
Սամաթիա քիլիսէսի 3
Պալատ քիլիսէ վէ մէքթէպի 3
Խասքէօյտէ վագը էօքսիւլխանէ
սահիպէսի Սրբուհի մարաալատ 2
Եաղճը սինեօր Քիրազի մարիֆէթիլէ
Պիզատոս դարիյէսի Բում մէքթէպլինէ 1
Պաշմուսնաճու Մէհէմմէտ էֆէնտի
մարիֆէթիլէ պիր Իսլամ ֆազբրա 1
ճէման 35

Նասըլ քի մալիմ տիւր Իսթանպօլ-
տաքի սապրգ Ինկիլ թէրա սէֆիրիլ օրա
Տալինկ ճէնապլերինէն, իլք էվվէլ Մը-
սբրա կիտիպ վէ անտէն Իսթանպօլա
կէլմէսի, Սիւէյշ գանալընէն Ֆրանսըզ-
լարըն էլինտէն ալընըպ Ինկիզլերէ հանի
մախսուս պիր Ինկիլիզ գումբանեասը-
նա սաթըլմասը իչին Պապը այինին վէ
Խբտիվի Մըսրրըն բէյինի թահսին իթ-
մէք իչին խոի, տինքի Լէվընթ Հէր-
բրտ զաղէթասընտա օգուտուզնա
նէզարէն, Պապը ալի, մէղքիւր պօղա-
զէն, պիր Ինկիլիզ գումբանեասը թա-
ըաֆքինտան սաթըն այնմասընա մէյ-
եալ պուլունուրդա իլէ պէրաալէր, մէղ-
քիւր պօղազ իւզէրինէ օլան հուդուդը
աաբէրիեէսինէ պիր թէէմինաթ օլմագ
իւզրէ, Խբտիվի Մըսրրըն Բօր–Սաիտ,
Իսմայիլեա վէ Սիւէյշտէ ինչա իթթիքթի-
մէքտէ օլտուղու իւչ փարէ գալէալարը-
տա Օսմանլը մուսթահֆըզ ասքէրի
օթուրմասընը թալապ էյլէմէքտէ պիր։

Լէվընթ Հէրբլտ պալէատէքի հա-
վատիսի վիրտիքտէն սօնրա, ալթըն-
տա աթիտէքի միւթալաաթը էյլէմիշ
տիր։

Պունտան զիեատէ հադդըը պիր թէք-
լիֆ օլամազ. շու գալըր պիլմէք քի,
Խբտիվի Մըսրը տախի, մէսէլէյի այ-
նի նազարլա պադաճադ մը տըր։ Սի-
վէյշ պօղազընտա Օսմանլը ասքէրի
պէքլէթմիրիլմէսի իլէ Խբտիվին խա-
թիդալիյէթ խէնալարը միւէսսիր սու-
ըէթտէ տէֆ օլուր, չինքի Իսմայիլ-
եատա Օսմանլը մուսթահֆըզ ասքէ-
ըի պէքլէթմիրմէք, Գահիրէտէ մուս-
թահֆըզ ասքէրի պէքլէթմիրմէք տի-
մէք տիր, վէ Շամ հուտուտա իւզէ-
ըինտէ էլ–Արիշքէն Բօրսաիտ գատար
եաբըլմադտա վէ ինչասը իչին պու
կիւնքի կիւն 50,000 տէն զիեատէ ֆէլ-
լահլարըն անկարեա օլարագ իշլէմէք-
տէ օլան տէմիր եօլու, ասքէրի ճիհէթ-
լէ, Տամիէթատէն Բօր Սաիտ գատար
եաբըլմըշ օլան խաթթ կիպի ֆայիտէ-
սիզ օլաճագ տըր։

Իմամ, իհթիմալտէն օլտուղու իւզ-
ըէ, Պապը–պլինին հադդըը վէ պասի-
ըէթլի օլան մէղքիւր շարթլարը, Սի-
վէյշ պօղազընէն Ինկիլիզլերէ ֆէրագ
օլանմասը իչին աշըրաճագ մուխապէ-
ըաթը կէճիքտիրէճէք տիր. չինքի
հէր նէ գատար պու պապատ պիր իթթի-
ըաղ իտէն եալընը խբտիվ իսէտ,
մէղքիւր շարթլարըն քէնտի բօլթիպ ա-
սը իւզէրինէ օլան թէէսսիրի օլ տէրէ-
ճէտէ տիր քի, միւշարիլէյհ, մէղքիւր
էսաս իւզէրինէ օլարագ մուխապէրա-
թա կիրիշիլմէսինէ դարշը կէլէպիլիր։

Սատրազամ Ալի բաշա հազրէթլէ-
րի, հէքիմէրինէն թէնպիհի իւզէրինէ
իշ պու բաղար իրթէսի կիւնիւ, պէպէք-
տէքի եալըլարընա կէլմիշլեր տիր։

—Յուսամ ատասընտան, իզմիրին
Լենբարսիալ զաղէթասընա եալըլտըրը-
նա նէզարէն, ալաֆրանկա յուլիս 7
ախշամընը ճէզիրէյի մէղքիւրատ, սու-
լու կազ, քիպրիթ վէ բաշավրա վէ
սայիրէ իլէ տօլու օլան պիր մաղազա-
տան հարիզ զուհուրի իլէ, 20 խանէ
վէ 35 մաղազա միւհթէրէք օլմուշ տուր։

Ճիւմա իրթէսի Օրադիրինտէ,
Յակոբեան էֆէնտիլէր եանընտա պու-
լունան Փուգարա բարաաբընէն քէնտու-
լերէ թէսլիմ իսիրմէսի հիքեայէսինտէ
իրթիքեապընա ճէսարէթ խիրմիշ օ-
լան պիր թագըմ եանը, վէ եալան-
լարը ճէրհի նէյէթիյլէ, միւմսիլէյհիւմ
էֆէնտիլէր թարաֆընտան տէրճի թա-
լէպ խիրմիշ օլան պիր մէքթուպ, պիպ-
զարաբ եարընքի նիւսխէմիզէ դալմըշ
տըր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԱՎՍԹՐԻԱ–ՄԱՋԱՐ

Վիէննա, 18 յուլիս

Ավսթրիա–Թիւրք–Սբրպ տէմիր եօլ-
լարընէն պիրլէշթիրիլմէսի մատտէսի-
նին հալլինէ տայիր գօնֆէրանս, ագ-
տը մէճլիս իթմէքտէ տիր։ Ումումէն
էօյլէ մէնմուլ օլունուր քի մէղքիւր
գօնֆէրանս, մէսէլէյի մէղքիւրու խօշ-
նուտ օլունաճագ սուրէթտէ հալլ իտէ-
ճէք վէ մէսէլէտէ մէնֆաաթլարը պու-
լունան հիւքիմէթլէր ուզլաշաճագ-
լար տըր տէյի։

Բում մէլի տէմիր եօլ սէհիմլերի,	67
Աճիօ,	121,50

Լոնտրա, 18 յուլիս

Էսհամը ումումի	46
1865 իսթիդրաքը	65
1869 »	57
Ֆրանսըզ ֆոնտ	33 3/8
Եէնի իսթիդրաղ	3 3/8 պաշ իսկ եօր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գուրսն քէսիք

Էսհ. ու. յուլիս 6	Ախշամ գաբանը	51–28
» յուլիս 7	Պապահ աշբարը	51–18
» »	սաաթ 3 1/2	51–17

Իսթիդրաղ 1865	314
» 2865 « «	324
» 1869	284
Ասիկթ ժէնէրալ	10 16
Քրէտի »	11 3/4
Շեմէնտֆէր իսթիդրաղը	122 1/2

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 7 ՅՈՒԼԻՍ

Ինկիլիզ լիրասը	110—36
Ֆրանսըզ ալթունու	87—36
Բօր	89— 5
Գրըմից ալթունու	51—26
Պէհէպ Մէճիտիյէ (Փարագը	1—36
Պէշլիկ վէ մէթալիք (Փարագը	105 1/4–106,26
Պաղրը	117—12

ԻՍԹԱՆՊՈԼ 7 ՅՈՒԼԻՍ

ԹԱՐԻՃԻՅԷ

ՃԻՄՀՈՒՐԻԷԹԻՆ ՖԻԹՈՒՀԱԹԸ

Ֆրանսանքն չիմոիքի Միլլէթ մէճլիսի ազալարը, Պօրտօտա ագտը մէճլիս իյլէմէք իւզրէ ինթիխապ օլունմուշլար իսի. չինքի օլ վագրէթ, Վէրսայլ, հէնուզ Ալմանեա իմբէրաթօրունուն, մէրքէզի օրտուսու իսի։

Բարիստէն մէգքիւր մէճլիսէ կէօնտէրիլէն ազալար, Բրուսիանքն տէրքեար օլան ազբը թէքլիֆլէրինին գապուլի իլէ սուլհ իսթէճէք առէմիէր տէյիլլէր իսի. իսկ, մէգքիւր թէքլիֆլէր, Միլլէթ մէճլիսի թարաֆքնտան գապուլ օլունտուգտա, մէրգուման վէքիլլէր, Մէճլիս տայիրէսի գարուսունտան տիշարը չԷԳԷԿ, թէքրարէն Բարիսէ ավէթ իթտիլէր։

Սուլհ շարթլարքնրն գապուլի իլէ, Վէրսայլ տախի պօշալթԷԼԷԿ, Բարիսէ կիթմէքլիքտէն գօրգան Միլլէթ մէճլիսի, Վէրսայլա նագլի թէճէմմիկնահ իյլէտիքտէ, մէճլիստէն էքսիլէն ազալար, եալնըզ Բարիս վէքիլլէրի տէյիլլէր իսի. սոնրատան վուգտ պուլան իսթիֆալար, էօլիմլէր, վէ Դօմինէ տախիլ օլմագլըգլար, վէ զայրիհիմ Միլլէթ մէճլիսի ազալարքնքն էքսիլինի, եիւզ գբրգա պալիգ ԳԸՏԲԼԱՐ։

Իմոի, եէնիտէն, եիւզ գբրգ նէֆէր Միլլէթ վէքիլի ինթիխապ օլունմագ իսի։

Մէգքիւր ինթիխապ, Մ. Թիէրի, վէ քէնտի ճիմհուրիէթինի, պիւյիւք պիր թէճրիւպէ ֆօթաքնտան կէչիրմէք իսի։

Միլլէթ մէճլիսի ազալարը իյինտէ, Օրլէան ֆամիլիասքնը թէքրարէն Ֆրանսա թախթնա կէչիրմէք էֆքեարքնտա, եախօտ մէյլիեաթքնտա պուլունանլարքն մրգտարը, օլ դատար չօգ իսի քի, ճիմհուրիէթ թարաֆկիրի օլան ազալարքն, ճիմհուրիէթի պադը սագլամահա միքթէտիր օլապիլէճէքլէրի, չօգլարը ինտինտէ, ատէթա միմքինսիզլիք տայիրէսինէ կիրմիշ իսի։

Լաքին պիզ մէգքիւր էֆքեարտա պուլունմատըգ. չինքի, Նաբօլէօնտան սոնրա, պիր Օրլէանքն եախօտ պիր Պուրպօնուն, Ֆրանսա հիւքմարը օլապիլէճէյինի, ըէք տէ իհթիմալտէն ատտ իտէմէմէքտէ իսիք։

Եէնի ինթիխապլար իւսթէ կէլսի, մէ պիզի, քէնտի էֆքեարքմրզտա հագդը չԷԳարտը։

ճիմհուրիէթին տէվամի, եախօտ տիշէճէյի, միւճէրրէտ, եէնի ինթիխապլարքն նէթիճէսինէ թապի պուլունմագտա իսի։

Զինքի, էկէր Ֆրանսա մէմալիքի, ԳԸՐԱԼԸԳ իսթէմէքտէ օլսա իսի, եէնիտէն Օրլէան թարաֆկիրի ազալարը ինթիխապ իտէրէք, Միլլէթ մէճլիսինտէ Օրլէան թարաֆկիրլէրինին մրգտարքը, օլ տէրէճէտէ չօգալտապիր իսի քի, պիր Օրլէան գբրալըգքնրն իպգտար, օրմանչ պիթմիշ պիր շէյ տատա օլունապիլիր իսի։

Լաքին Ֆրանսա էհալիսի, մուզայիրի օլարագ, էֆքեարճա պիրիպիրինտէն ազ չօգ ֆարգը, ֆագատ հէր հայտէ ճիմհուրիէթ թարաֆկիրի օլան ազալար ինթիխապը իլէ, Մէճլիսին ճիմհուրիէթ թարաֆկիրի ազալարքնրն մրգտարքը, օլ տէրէճէ չօգալմատը քի, Օրլէան Բուրբոնլարի իլինի, Ֆրանսա մէմալիքինի թէքրարէն թէրք իթմէքլիքտէն պաշգա պիր թարիգ գալմատը։

Իմբէրաթօրլուգտան խէթալարը, քէնտի թէէսսիրի քեամիլէլէրինի մէվգբի իճրայէ գօյմուշլար իսի։

Ֆրանսատա, ԳԸՐԱՊԸԳ միմքինսիզ օլտու, վէ ճիմհուրիյէթ ֆաթիհ չԸԳԱԸ։

Էկէր ֆէվգէլատէ պիր վագա, իշլերին հալինի քեամիլէն թէպտիլ իյլէմէզ իսէ, իքի սէնէ, եանի Մ. Թիէրին, Հիւքիմէթի իճրաչինէ ըէյիսլիյի խիթամքնա գատար, ճիմհուրիյէթէ հիչ պիր խալէլ կէլէճէյի եօգ տուր. վէ Մ. Թիէր կիպի, նիչէ թէճրիպէ ֆօթաքարքնա կիրմիշ չԸԳՄԸՇ, վէ շարապատան տէօնէն սիրբէ քէսկինլիյի կիպի, գԸՐԱԼԸԳ թարաֆկիրլի յինտէն, ճիմհուրիյէթ թարաֆկիրլիյինէ տէօնմիշ օլմագլըգքնրն գուվվէթինէ մալիք պուլունան սահիհ պիր ճիմհուրիյէթ թարաֆկիրի հիւքմիւ թահթքնտա, Ֆրանսա, էօյլէ պիր տէրին սուբէթտէ ճիմհուրիյէթ մահեսրը իչինտէ կէօմիւլէճէք տիր քի, թէքրարէն անը ԳԸՐԱԼԸԳ եախօտ իմբէրաթօրլուգ հիւքմիւ պօհունտուրուլուգ թահթքնտա արմագլըգ, հէր վագրթատան զիեատէ մուշքիլ օլաճագ տրը։

Գօմինտէն, եանի չօգլար ինտինտէ, էն զիեատէ սէրպէսթ պիր ճիմհուրիյէթ թարաֆկիրլիյի իտարէսինին այնասը զանն օլունան պիր հիւքիմէթ իտարէսինտէն սոնրա, Ֆրանսա էհալիսինին, թէքրարէն ճիմհուրիեէթէ թագվիեէթ վէրմէսինէ պիր ալէամէթի մութլագա ատտ իտիլէճէք օլան Եէնի ինթիխապը, Մ. Թիէր կիպի, էմրի իթիտալ իւզրէ տավրանան ատէմլէր իտարէսի թահթքնտա պուլունան պիր ճիմհուրիյէթէ, նէ տէրէճէտէ խահիշկէր պուլունմասքնը, գաթիէն խոպաթ կէլէմիշ տիր։

Շիմոիտէն ատէկպիլիրլիգ քի, Ֆրանսա, քէնտի խթիտատրնա մագրուն սուբէթտէ, եանի քէնտիսի իչին թապի օլան էմրի իթիտալ իւզէրինէ միէսէս ճիմհուրիյէթինէ, գաթիէն մալիք օրմուշ տուր. վէ էկէր, մէմալիքի մէգքիւրէյի, քէնտի հըրսը շան ու թամա սէվտալարքնա գուրան իթմէքլիք արգասքնտան տիշէնլէր, պիր թագրիպ, թէքրարէն քէնտի մէրամլարքնա վասրլ օրմագլար իսէ, արասը չԸԳ սիրմէյիպ, Ամէան ֆէլագէթինին, Ֆրանսա իչին ատէթա պիր իգպալ, վէ քէնտիլէրէ պիր իգպալ ատտ իսէնլէրէ տախի, պիր ֆէլագէթ օրմուշ օրաճաղը, ունլաշըլաճաղ տրը։

ճիմհուրիյէթին էն պիւյիք տիշմէնի օլան ՌՓրանթ մերթէպէտէ սերպէսթ պիր Ֆ-հա-բինէ թարաֆկիրի օլանլարքնը էքսէրիսի, Վէրսայլ ատտիրինին պէլքի մախատա պիր նիհէթլէ մէվգբյի իճրայէ մաղ էյլէմիքլէրի չիտատէթէ գուրան կիթմիշլէր, վէ ըէք չԸԳԼԱՐԸ տախի, էսիր պուլունմագտա, վէ զայէթլէ իհթիմալտէն կէօրիւնտիւյիւ կիպի, պիր տահա Ֆրանսատա ատնագ պատմանաճաղ սուբէթտէ, եիրագ մահէլլէրէ սիրիլիւն խոիլճէքլէր տիր։

Պէրիվ, Մօնմարթրը, վէ քէնտի գօմշուլարը օլան, վէ հիչ պիր հիւքիմէթ թարգքնքն ուզուն միատէթ տէվամ էյլէմէսինէ թէհամիլ իտէմէյէն բօլշէվիգտա օճաղլարը, հէման պիւսպիթիսն պիր չէօլ հէյէթի քէպ իթմիշլէր, վէ խանէլէրտէ, շիմոինէ եարտաճաղլարքնը պիրմէյէն, ֆագատ սոնրատան, քէնտի գօճաղարքնքն, գարքնտաշլարքնքն, վէ էվլատլարքնքն, շէտտա թամրա հարէքէթլէրի իւզէրինէ թէէսսիֆ իթմէքլիյի էօյրէնէճէք օլան գարբարատան պաշգա, նատիրէն օրթաուրքը պէթ իսթ իթմէյէ հազրը ատէմլէր կէօրիւնէպիլմէքտէ տիր։

Հիչ պիր հիւքիմէթ թարգը, մէգքիւր թօլիթիգա օճագլարը թարաֆքնտան, Մ. Թիէրին հիւքիմէթի գատար էմին պիր հալտէ տէյիլ իսի. իմոի, էկէր միւշարիլէյհին հիւքիմէթի, քէնտի էլի իլէ քէնտինի եարդատաճ պիր խէթատա պուլունմագ իսէ, խարիճտէն պիր թէհլիքէ եիւսիւ կէօրէճէյի մէմուլ օլունմագ, վէ պէօյլէ օլսա քճա, Մ. Թիէր, վէ ըէֆիքլէրի, քէնտի մէմուրիեէթլէրի խիթամքնա տէկին, Ֆրանսաեը, լանբգը պիր ճիմհուրիյէթ թահթքնտա իտարէ իթտիքտէն սոնրա արգայարքնտան կէլէճէք օլանլարա տախի, քէնտի իսթիտատը տէրէճէսինէ կէօրէ սէրպէսթ պիր ճիմհուրիյէթ թահթքնտա իտարէ օլմագլըգը էօյրէնմիշ օլան պիր Ֆրանսա էհալիսի թէպիմ իտէճէքլէր տիր։

Մէգքիւր սէրամէթ թարիքինէ, սոն ինթիխապլարքն իլան օլունտուգտա կիւնիւ կիրիլտի։

Ֆրանսաեա ճիմար պուլունան մէմալիքլէրին հիւքմտար սիլսիլէլէրի իչին տախի, ճիմհուրիյէթ սէլինէ գարշը տիւշինճէլէրէ տարմագլըգ թարիխատէ, եինէ եէվմի մէզգուրատա պաշլամքշ տրը։

Ֆրանսա, պիր իքի սէնէ, պէյա պիր իտարէյի ճիմհուրիյէթ թահթքնտա տէվամ իթտիքտէ, վէ էօյլէ օլսու քճա, ապ վագքթի զարֆքնտա, քէնտի թապիի սէրվէթլէրի սաեէսինտէ, միալի կէօրիւմմիշ ֆէլագէթլէրինին էսէրլէրինի մահվ իթտիքտէ, մատտի վէ մանէվի գուվվէթինի արթրարգատա, վէ հէր վագքթատան զիեատէ տէհշէթֆէրմա պիր Ֆրանսա օլսու քտա, իթտալեատա, Ավսթրիատա, Ալմանեատա, Զվիչէրտէ, Պէլճիգատա, Իսբանեատա վէ այրքէտէ, ճիմհուրիյէթ մէյլիեաթլարքնը զապթ իթմէթլիք, նէ՛ տէրէճէտէ միշքիլ պիր հալ քէսպ իտէճէք, վէ մէգքիւր մէմալիքլէրին հիւքմտարլարը, տայիմի պիր իսթիքլալ դօրգուսու իչինտէ, նէ՛ սուբէթլէ ըահաթ ուեույապիլէճէքլէր տիր։

Մէկէրչի, Ամէրիկա իմբէրաթօրու հաղրէթլէրինին, քէնտինի ԳԸՐԱԼԸԳտան իմբէրաթօրլուգա եիւքսէլթէն Մ. Պիզմարգէն, հաթթա գԸՐԱԼԸԳքնրն տախի էլինտէն կիթմէսինէ սէպէպ օլմուշ օլմասքնը կէօրիւպտի թաաճճիպտէ գալաճաղը, միմքինսիզ պիր շէյ մի տիր։

Հէնուզ պիր սէնէ մուդատտա, Նաբօլէօն տախի, թէքմիլ սալթանաթը իլէ պիր իմբէրաթօր իսի. լաքին սրրի պիր Ֆրանսըգնքն՝ տէրէճէ պիր հիւքմիւ օլապիլիր իսէ, պու կիւնքի կիւն, Նաբօլէօնուն հիւքմիւ տախի, օնտան եիւքսէք տէյիլ տիր։

Պալէատէ զիքր էյլէմէյիմիզ հիւքիմէթլէր իչինտէ, եա՛լնըզ Իթալեա հիւքիմէթի տիր քի, Ֆրանսատա ճիմհուրիյէթին տէվամ իթմէսինտէն սահիհէն տիւշարը էնտիշէ օլաճաղը զրմնրնտա շիրհէ իտիլէպիլիր։

Զինքի, էկէր Ֆրանսա ճիմհուրիյէթի, իթալեանքն ԳԸՐԱԼ Ֆամիլիասը պագասքնա գարշը պիր թէհլիքէ իսէ, թէքրարէն հիւքիմէթի միսթագիլ իպգասը իլէ, Բօմանքն, թէքրարէն Ֆրանսա հիւքմիւ թահթքնտա ալնմասքնա գալգըշըլաճաղը, իհթիմալ տրը քի, օնտան սա գիեատէ պիր թէհլիքէ սաեբլապիլիր։

Լաքին սայիր հիւքիմէթլէր իչին տախի էօյլէ տինէմէյիպ, միճէրրէտ, Ֆրանսա ճիմհուրիյէթինին տէվամի սէպէպինտէն, պու կիւն տէյիլ իսէ, եարքն, պիւյիք վէ ըէք պիւյիք կիւճլիքլէրէ իպգա օլաճագլար տրը։

Մ. Կամպէթթանքն տախի, եէնի ինթիխապ օլունան ազալարքն իչինտէ պուլունմասը, վէ հէմտէ, պիր գաչ մահէլլէտէն, տէֆա տէֆա ինթիխապ օլունմասը, ալէյհատուս, Պէլճիգա վէ Ալմանեա իչին, իքինճի պիւյիք պիր թէհլիքէ տիր։

Շու սօն կիւնլէրտէ, պիրիպիր արգասը սրրա մէյտանա չԸԳան ալէամէթլէրին քեաֆֆէսի տախի, աշիքտար սուբէթտէ իսպաթ էյլէմիշլէր տիր քի, էկէր Մ. Կամպէթթա օլմասա իսի, Բրուսիա մուհարէպէսինէ, Ակատանան սոնրա տախի տէվամ իտիմէյէճէք իսի։

Պիր այ զարֆքնտա, գօսգօճա պիր իմբէրաթօրլուգ, քէնտի օրտուլարը իլէ պէրապէր տէվրիլմիշ իլէն, անճագ պիր ատէմին, մէգքիւր մուհարէպէյէ, եէնիտէն եէնի գուվվէթլէր թէտարիքի իլէ, պէշ այ տահա տէվամ էյլէմիշ օլմասը, մէրգում ատէմին, նէ՛ պիւյիք պիր թէէսսիր, վէ մանէվի նէ՛ պիւյիք պիր գուվվէթ սահիպի օլմուշ օլմասքնը, իսպաթ էյլէմիշ տիր։

Ֆրանսա էհալիսինին, մէրգում զաթը թէքրարէն միլլէթ մէճլիսինէ ազա նասպ էյլէմէսինէ պիր գաչ մահնա վիրիլէպիլիր։

1. Մ. Թիէր վէ ըէֆիքլէրի, ճիմհուրիյէթ մէպտէսինտէն շաշաճաղ պիր հարէքէթատէ պուլունտուգլարը հէնիկամտէ, Մ. Կամպէթթաեը կէօրէրէք, քէնտիլէրինի թարրասքնար։

2. Մէճլիսին, հիւքիմէթի միսթագիլ թարաֆկիրի օլան ազալարը, լազըմ կէլէն ճիմհուրիյէթ սէրպէսիյէթլէրի էօնիւնիւ արմագլըգա գալգըշարգլարքնտա, Մ. Կամպէթթա, քէնտի լիսան պէլաղէթի իլէ, անլէրին օեունլարքնը պօզտուն։

3. Ֆրանսա միլլէթինին, Բրուսիա դարշը օլան քին ու զարաղ աթէշինի պագը սագլասքն։

4. Բրուսիատան ախզը ինթիգամ իյլէմէք իչին, լազըմ կէլէն գուվվէյի ասքէրիէնին ազամէթինէ չալըշսքն։

5. Հինի իգթիզատէ, Բրուսիատան ախզը ինթիգամ իթմէք իսթէնիրտիքտէ, Մ. Կամպէթթանքն ՕԷՍԻ, Միլլէթ մէճլիսինատէ իշիսիրսին։

Խիլասայի քէլամ, Ֆրանսա էհալիսի, Մ. Կամպէթթաեը, տէֆա տէֆա ինթիխապ էյլէմէսի իլէ, ճիմհուրիյէթի հէր հալտէ պագը սագլամահա, վէ Բրուսիատան, մութլագ սուբէթտէ ախզը ինթիգամ էյլէմէյէ դարար վիրմիշ օլմասքնը իսպաթ էյլէմիշ տիր։

Լաքին մէգքիւր թէհտիտլէր, եալնըզ Բրուսիայա դարշը տէյիլ տիր. Ումմամ սուբէթտէ էօյլէ զանն օլունար քի, Ֆրանսա վէ Բրուսիա, թէքրարէն դարշը պէ դարշը կէլտիքլէրինտէ, սէպէպսի միւնազասա, Ալզաս վէ Լօրէն օլաճագ տրը տէյի. լաքին Պէլճիգա, տարա տիշինիլմէօր։

Ֆրանսա ճիմհուրիյէթի թագվիյէթ պուլուգ տէվամ էյլէտիքտէ, հէր պիր շէյլէրի իսէ Ֆրանսըզ տիմէք օրան Պէլճիգայրար, Ֆրանսըզլար իսէ պիրլէշիմիրի ըմէյճէք մի տիր. եախօտ Պէլճիգայրար պիրզամի քէնտիլէրի Ֆրանսա իսէ պիրլէշմէք խթէ՞մէյճէք մի տիրլէր։

Իչթէ Բրուսիա իսէ պէրապէր, սա-

յերլէրինէ տախի գարշը օլան թէհլի-քէ, Պէլճիգա գրրալբլրընրն տէվրիմէսի իլէ իճրայէ կէլմիշ օլապիլիր։

Ֆրանսա, սոն ինթիհապլարը իլէ, հագրգաթէն չօգ չէյ իթմիշ օլսա։

Կերէք մէղքիւր ինթիհապլար, վէ կերէք օլ տէհշէթլու խսթիգրազրն, պիր գաչ սաաթ զարֆընսա, նէֆսի Ֆրանսատա թէտարիք խիլէպիլմիշ օլմասը, բէք չօգլարընրն կէօզիւնիւ աչտը։

Հէր քէս, թէքրարէն, Ֆրանսանրն հալի խսթիգպալինէ, տէօրթ կէօզ իլէ պագմանա պաշլամըշլար տրը, պաղըլարը գօրգուլարընտան, վէ պաղըլարը տախի իւմիտլէրինտէն։

Ֆրանսա, մէյտանտա հիչ պիր օրտու պուլունմատըգը հալտէ, պէշ այ միւթէմատիէն, Լվրօպանրն տէհշէթի օլան պիր օրտուկա գարշը գօյատագտա, իլէրուտէ մէղքիւր մուգամէմէթին սէպէպի ասլիսի օլան կամպէթանրն էլինէ, հէր նէվի թալիմ ու նիզամթը ասքէրիէյէ մալիք, վէ քեաֆֆէյի թէտարիքեաթը հարպիյէսինի իգմալէ վարտրմըշ պիր միէօնտան զիեատէ պիր օրտու վիրտիքտէ, օլ վագքթ Ֆրանսատան գօրգմագլըգ, հագդլը օլմաեաճագ մը տրը։

Պունլար եալընըզ, ճիմհուրիյէթին տէվամի իլէ օլաճագ չէյլեր տիրլեր, վէ պունուն իչին իսի քի, Սէտանտան սոնրա, ճիմհուրիէթի պիւսպիթին խարապ իթմէք իչին օր տէրէճէ չալըշըլը։

Լաքին չի ֆայիտէ քի, էօնիւ ալընմամըշ, վէ պու կիւնքի կիւն, Ֆրանսա ճիմհուրիէթի, Լվրօպանրն էքսէր հիւքմտար սիլսիլէլերի պաշը ուճունտա, պիր Ցամնդէս գըլըճը օլմուշ տուր։

ԲԱՐԻՍ ԴԱԼԷԱԼԱՐԸ

Բրուսիալըլարընրն, օլ ճէսիմ գուվէթլերի իլէ զապթ իսէմէմիշ օլսա գըլարը Բարիս գալէալարընրն, Մ. Թիէրին կիւնիւնտէ, վէ միւշարիէյէին մարիֆէթի իլէ եարտրրըմըշ օլուզու մալիւմ իսէ տէ, մէղքիւր գալէալարընրն ինչասընա ասըլ սէպէպիէթի վիրմիշ օլան իուսուս մալիւմ տէյիլ իսի։

Մ. Թիէրին կիւնիւնտէ (1840) իսթանպօլտա Ֆրանսա սէֆիրլիյի մէմուրիէթինի իճրա իլէմիշ օլան Մ. Իւրգուհար, զու տէֆա զաղէթալարտա նէշր իթիրտիի պիր պէնտինտէ, մէղքիւր սէպէպի ասլիսի տախի պէնան իլէմիշ տիր։

«1840 սէնէսի յուլիսին 15 ինտէ,» տէր Մ. Իւրգուհար, «ինկիլթէրրա, Բրուսիա, Բուսիա, վէ Աւսթրիա տէվլէթլերի, թա էվվէլսի կիւնիւնէ տէկին քէնտի միւթէֆիքլերի պուլունան Ֆրանսանրն մալիւմատը օլմագսըզրն, Թիւրքիաեը, Մրսրը Բաշասընա գարշը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ, քէնտի պէյնլերինտէ, պիր ահանամէ իմզալատըլար։

«Մէղքիւր ահանամէնին, զահիրտէ օլան մադսէտի պու իսի։

«Մ. Թիէր, օլ վագքթլար, Մրսրը իլէ պէրապէր տէսիսէքիարլըգտա (էնթրիկ) պուլունմուշ օլտուզունտան, մէղքիւր ահանամէնին խապէրինի ալարգտա, պիրիպիրինէ կէչմի։

«Մէղքիւր ահանամէտէն մադսէտա, Օսմանլը իմբէրատօրլուզունտա մուհաֆազա իթմէքլիք օլմասընը, Ֆրանսանրն, Մրսրրտա իճրա իլէմէքտէ օլտուզու սէֆիլ տէսիսէքիարլըգլարընը պէհանէ իտէրէք, մէղքիւր իմբէրատօրլուզուն խարտալիյէթինի գըեամ իթմէքլիք օլմասընը, Մ. Թիէրէ իլղահ իթմէք իւզրէ, Բարիսէ կէթտիմ։

«Քէնտիսինէ իլղահ իլէտիմ վի, մէղքիւր իթթիհատա կիրիշէն տէվլէթլերին ասրլ մադսէտի, Մրսրը Բաշասընը թասահուպ իլղէսին Ֆրանսատա իպրամ իթմէք իտի, քի Մրսրը Բաշասը պու սուրէթլէ ճէտարէթ քէսպ իտէրէք, Անատօլունուն իչերիսինէ տօղրու եիւրիյիւշ իտէճէք, վէ օլ վագքթ Մ. Թիէրին պիլմէտիյի ֆագաթ պէնիմ մալիւմիմ օլտուզու իւզրէ, Բուսիա ասաքիրի տախի, մէղքիւր ահանամէ մուճիպինճէ Պօղազ-իչինի զապթ իտէճէք իտի։

«Մէղքիւր մուխաթարալը հալտէն գուրթուլմագ իչին, շու ամթիտէքի իւչ թէտպիրլերի, հէբսինի պիրտէն գապուլ իլղէմէսինի, Մ. Թիէրէ թէքլիֆ իլղէտիմ։

1. Մրսրը Բաշասը իլէ հէր նէվի միւնասէպաթը գապթ իթմէքլիք։

2. ճէզայիրի, թէքրարէն Զաթը հազրէթի Շահանէյէ թէրք իլղէմէքլիք։

3. Ինկիլիզ էլչիսինին բասթբօրթլարընը, քէնտի էլինէ վիրմէքլիք։

. . . . . .

—«Պէն մէղքիւր ահանամէյի, քէնտի նէթիճէլէրինտէ մահվ իտէճէյիմ» տէտի Մ. Թիէր. «Եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, էօյլէ գուվվէթլէր չէրտաճագրմ, վէ Բարիսին էթրաֆընը, էօյլէ պիր տէհշէթլի իսթիհքամաթ իլէ սարտաճագրմ քի, մէղքիւր միւթէֆիք տէվլէթլեր, Ֆրանսատա, սիլահլա ճէպր իթմէքլիք իւմիտինի քեամիլէն զապթ իտէճէքլիք, վէ մէղքիւր ահանամէյի թէրք էյլէյէճէքլեր տիր։

—Բարիսի նէ սուրէթլէ, այնամագ պիր հալէ վագ իտէճէքսինիզ տիր։

—Բարիսին էթրաֆընը, զալէալար չէմպերի իլէ սարտաճագրմ տրը։

—Պունլարը եաբմագլա, եալընըզ Գաղազլար իչին գըեալալար թէտարիք իթմիշ օլտաճագսընըզ տրը։

Մ. Թիէր օթուրտուզու սանտալիէնին իւզերինտէն ֆըրլանտը, վէ չէօյլէ պագըրտը։

—Խայր, էֆէնտիմ, պէն տէֆա խայր. Գաղազլար, ա՛սլա Բարիսէ կիրմէյէճէքլեր տիր։

«Իշլէ պու սուրէթլէ Բարիս գալէալարը եաբըլար, վէ Մ. Թիէր, Մրսրտա մէվգիի իճրայէ վագ իլղէմէքտէ օլտուզու տէսիսէքեարլըգլարընա, թէքրարէն տէվամ իլղէտի իսէ տէ, մէղքիւր տէսիսէքեարլըգլար սէպէպինտէն, քէնտիսի տախի սիւշիւպ, եէրինէ, Ինկիլթէրրատա Ֆրանսա սէֆիրի պուլունան Մ. Կիզո կէչտի»։

ԳՕՄԻՆԻՆ ԳԸՐԸՆԹԸՍԸ

Զվիչէր մէմալիքինէ սրզ ընմիշ օլան Գօմիւն գաչագլարը, Ռէքէ-ղէ-ի Ռէվէրէ (պիր թիւն ամանէանրն ճիմհուրիէթի) իւնվանը իլէ, եէնի պիր զաղէթա նէշր իլղէմէք հաղրըլըգընտա պուլունուեօրլար։

Մէղքիւր զաղէթաեր չէրտարմագ հաղրըլըգընտա պուլունանլար, Բարիս էհալիսինէ խիթապէն, ամթիտէքի պէհանամէյի նէշր իլղէմիշլէր տիր։

«Ագի գ հեմշէհրիլէրիմիզ։

«Հեման շիմաճէք զուլիպ կէլմիշ օլան ուսուլ ամթիպահա գարշը սրզընաճագ պիր մահէլլ արամանա մէճալսը օլտուզամուզ հալտէ, Ֆրանսանրն վէ Լվրօպանրն դատէրլերի շիմանի անտ պաղլը պուլունան մուհարէպէ մէյտանընը թէրք իթմէք նիհէթինտէ տէյիլիզ, վէ արգասընա տիւշմէյէ իլղահ իթմէք իւզրէ, Բարիսէ կէթտիմ։

«Քէնտիսինէ իլղահ իլէտիմ վի, մէղքիւր իթթիհատա կիրիշէն տէվլէթլերին ասրլ մադսէտի, Մրսրը Բաշասընը թասահուպ իլղէսին Ֆրանսատա իպրամ իթմէք իտի, քի Մրսրը Բաշասը պու սուրէթլէ ճէտարէթ քէսպ իտէրէք, Անատօլունուն իչերիսինէ տօղրու եիւրիյիւշ իտէճէք, վէ օլ վագքթ Մ. Թիէրին պիլմէտիյի ֆագաթ պէնիմ մալիւմիմ օլտուզու իւզրէ, Բուսիա ասաքիրի տախի, մէղքիւր ահանամէ մուճիպինճէ Պօղազ-իչինի զապթ իտէճէք իտի։

«Մէղքիւր մուխաթարալը հալտէն գուրթուլմագ իչին, շու ամթիտէքի իւչ թէտպիրլերի, հէբսինի պիրտէն գապուլ իլղէմէսինի, Մ. Թիէրէ թէքլիֆ իլղէտիմ։

1. Մրսրը Բաշասը իլէ հէր նէվի միւնասէպաթը գապթ իթմէքլիք։

2. ճէզայիրի, թէքրարէն Զաթը հազրէթի Շահանէյէ թէրք իլղէմէքլիք։

3. Ինկիլիզ էլչիսինին բասթբօրթլարընը, քէնտի էլինէ վիրմէքլիք։

. . . . . .

—«Պէն մէղքիւր ահանամէյի, քէնտի նէթիճէլէրինտէ մահվ իտէճէյիմ» տէտի Մ. Թիէր. «Եանի, տիմէք իսթէրիմ քի, էօյլէ գուվվէթլէր չէրտաճագրմ, վէ Բարիսին էթրաֆընը, էօյլէ պիր տէհշէթլի իսթիհքամաթ իլէ սարտաճագրմ քի, մէղքիւր միւթէֆիք տէվլէթլեր, Ֆրանսատա, սիլահլա ճէպր իթմէքլիք իւմիտինի քեամիլէն զապթ իտէճէքլիք, վէ մէղքիւր ահանամէյի թէրք էյլէյէճէքլեր տիր։

—Բարիսի նէ սուրէթլէ, այնամագ պիր հալէ վագ իտէճէքսինիզ տիր։

—Բարիսին էթրաֆընը, զալէալար չէմպերի իլէ սարտաճագրմ տրը։

—Պունլարը եաբմագլա, եալընըզ Գաղազլար իչին գըեալալար թէտարիք իթմիշ օլտաճագսընըզ տրը։

Մ. Թիէր օթուրտուզու սանտալիէնին իւզերինտէն ֆըրլանտը, վէ չէօյլէ պագըրտը։

—Խայր, էֆէնտիմ, պէն տէֆա խայր. Գաղազլար, ա՛սլա Բարիսէ կիրմէյէճէքլեր տիր։

«Իշլէ պու սուրէթլէ Բարիս գալէալարը եաբըլար, վէ Մ. Թիէր, Մրսրտա մէվգիի իճրայէ վագ իլղէմէքտէ օլտուզու տէսիսէքեարլըգլարընա, թէքրարէն տէվամ իլղէտի իսէ տէ, մէղքիւր տէսիսէքեարլըգլար սէպէպինտէն, քէնտիսի տախի սիւշիւպ, եէրինէ, Ինկիլթէրրատա Ֆրանսա սէֆիրի պուլունան Մ. Կիզո կէչտի»։

ԳՕՄԻՆԻՆ ԳԸՐԸՆԹԸՍԸ

Զվիչէր մէմալիքինէ սրզ ընմիշ օլան Գօմիւն գաչագլարը, Ռէքէ-ղէ-ի Ռէվէրէ (պիր թիւն ամանէանրն ճիմհուրիէթի) իւնվանը իլէ, եէնի պիր զաղէթա նէշր իլղէմէք հաղրըլըգընտա պուլունուեօրլար։

Մէղքիւր զաղէթաեր չէրտարմագ հաղրըլըգընտա պուլունանլար, Բարիս էհալիսինէ խիթապէն, ամթիտէքի պէհանամէյի նէշր իլղէմիշլէր տիր։

«Ագի գ հեմշէհրիլէրիմիզ։

«Հեման շիմաճէք զուլիպ կէլմիշ օլան ուսուլ ամթիպահա գարշը սրզընաճագ պիր մահէլլ արամանա մէճալսը օլտուզամուզ հալտէ, Ֆրանսանրն վէ Լվրօպանրն դատէրլերի շիմանի անտ պաղլը պուլունան մուհարէպէ մէյտանընը թէրք իթմէք նիհէթինտէ տէյիլիզ, վէ արգասընա տիւշմէյէ

գարար վիրմիշ օլտուզունտուզ մամլուպամլարը վաղը իչին պիրլիքտէ հարէքէթ իտէճէք թէտպիրլերի, թա ալապ իլղէմէյէ կէլիրիզ։

«Պիզէ էօյլէ կէօրմէնիւր քի, Մ. Թիէրին, Հարպ սիմանլարընրն, վէ ճինայէթ մահքէմէլերինին մարիֆէթի իլէ, եէրլերի պօշ գալմըշ օլան սահիհ ճիմհուրիյէթի թարաֆիկրի զաղէթալարը եէրինէ, Ֆրանսանրն թա գարուսունտա, վէ ճէնէվրանրն միւսաֆիրբէրվէր հուտուտու իւզերինտէ, Վէրսայլրն, քէնտի հարէքէթլերի էթրաֆընը սարմագ խսթէտիյի սիւքիւթ բէրտէսինի եըրթաճագ, վէ էօլիմլեր վէ պաշլըճա աղալարընրն գաթլ եախօտ ախզ ու կիրիֆթ օլունմալարը իչին վատ օլունան միւքեաֆաթլար իլէ թէշքիլաթը պօղուլմուշ օլան սիլահլը տէմօգրաթլըգրն եէնիտէն թէճէմ միկեահը օլաճագ պիր զաղէթա իհտասընա, լիւզում պուլունմագտա տրը»։

Մէղքիւր վարագա, այնի լիսան իւզրէ, պիր աղ տահա տէվամ իլղէպքտէն սոնրա, տալա Գօմիւնիւն էֆքեարլարընտան աշագը գալմագ օլան էֆքեարլարընը տախի պէեան իթմիշ, վէ պին նէֆէր միւշթէրիլերին, պիրէր այլըգը օլան 5էր ֆրանքը բէշինէն կէօնտէրէրէք, չըդաճագ զաղէթաեա ապօնէ եաղըրմալարընը թալապ իլղէմիշ տիր։

Մէղքիւր զաղէթայը չըդարաճագ օլանլար, 5000 ֆրանք հուսուլէ կէթիրիպտիքտէ, զաթէն քէնտի եէդէրինտէ պուլունան մէնպալէր իլէ, տէր հալ, քէնտի սէֆէրլերինէ միւպաշէրէթ իսէճէքլերինի, պէեան իլղէմիշլէր տիր։

Բէշթաստա նէշր օլունան Լօյտ նամ զաղէթանրն Օսմանտան ալաբգը մալիւմաթընա կէօրէ, Գըրըմտա պուլունան Եէհուտիլեր, հէման գըլըճտան կէչիրիլէճէքլեր իմիշ իսէ տէ, պէրէքեաթի վիրսին քի, սէրիսօշ պիր խըտմէթքեար, Եէհուտիլերի էօլտիրմէք իչին միճուտէ կէթիրիլէն խաֆի իթթիֆագրն էսրարլարընը մէյտանա չըդարաճագ, իչին էօնիւ ալընմասընա սէպէպկէթ վիրմիշ տիր։

Հիւքմէթ, պիտիւք զայրէթ իլէ, էօյլէ պիր ֆէլաքէթ զուհուրինին էօնիւնիւ ալմըշ տրը։

Սինֆէրօբօլ չէհրի, ատէթա մուհասէրէյի ալընմըշ պիր չէհիր հալ ու հէյեթինի քէսպ իլղէմիշ, թօրճու ասաքիրի հաղրտա պուլունմուշ, վէ բիատէ ասաքիրի տախի, սօգադլըրտա թիւֆէնք չաթըպ օթուրմուշ տուր։

—ճէզայիր Արապլարը տախի գումբուլարը, ասքէրիճէ մագսէտլէրէ գուլլանմագտա տրրլար։ Պըլիտա չէհրինտէ թապ օլունան թէլ նամ զաղէթանրն բիվայէթինէ կէօրէ, կէչէն կիւնլէր, պիր ամթը ասաքիրի գըշլասը իւզերինէ, պիր գումրու գօնմուշ տուր. մէղքիւր գումրու, Գասիլ լիսանը իւզրէ եաղըրմըշ պիր մէքթուպ կէթիրմիշ իսի։

—Գօմիւնիւն Բարիսի ամթէչէ վիրմէսինտէն սոնրա եէտի հաֆթա կէչմիշ օլտուզու հալտէ, Լա Վիլէթ տօգլարընրն պիւյիւք եանընը հալեա տէվամ իլղէմէքտէ իմիշ. չէօյլէ քի, մէղքիւր տօգլարընն վիրանէլերի ալտընտան, վագքթ վագքթ, պաղը թարաֆլարտա թէքրարէն ալէվլէր տիշարը վուրմագտա, վէ էքի գըմթա թուլմագլար, կիճէ կիւնտուզ, մէղքիւր եանընդն եէրինի սուլանմագտա տրրլար։

—Զանն օլունտուզունա կէօրէ, Բարիսա, քէօրէքլէր իւզերինէ գօնան

վէրկինին մրգտարը արթըրըլաճագ, վէ հէր պիր քէօրէք իչին, 20 ֆրանք վերկի ալընաճագ տրը։

—Մէթանօվիչնամ Գալատասրը ֆիթնէքեարընը թէքլիֆլերի կօրչագօֆուն վէքիլի օլան վէսթէրման թարաֆընտան ըստտ օլունտուլար, չինքի Բուսիա հիւքիւմէթի, Շարգտա սուլհ արզուլէմէքտէ տիր։

(Գօրկնարանտաս Օթրիչիէն)

—Օտէսատան Բրրէս զաղէթասընա շու վէճհ իլէ եաղըմըշ տրը։

Սէվասթարօլուն էպնիեէի պահրիէսինի, պահրիեէ նէզարէթինէ թէսլիմ իյլէմէսի իչին, Զէրնօմսրսքտաքի վաբօր դումբանեասընա տավէթ օլունմուշ տուր։ Խսթիհքեամաթ ամէլիեաթընա տէր հալ պէտ վէ միւպաշէրէթ օլունաճագ տրը։

—Գօրէսբօնտանս Օթրիչիէն զաղէթասընտա շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

Սաքսօնեա մէմալիքինտէ թէվգըֆ իտիլէն քեաֆֆէյի Ֆրրանսըզ էսիրլէրի, Ֆրրանսատա ավտէթ իլղէմիշլեր տիր։ Պունլար, 20,000 նէֆէրտէն իպարէթ իտիլեր։ Պիր գաչ եիւզ նէֆէր էսիր տախի, պու կիւնքի կիւն խասթախանէլերտէ պուլունմագտա տրը։ Ֆրանսըզ էսիրլէրի, ումմումէն էյի տավրանմըշլար վէ հագը իչթիքեատա տալա սկպէպիեէթ վիրմէմիշլեր տիր։ Խրբերաթօր Կիյեօմ հաղրէթլէրինին յունիա 24 տէ իհսան իլղէտիկի ափվը ումմի իւզերինէ, օրտու գանունունա իթտաթ իթմէքլերի, վէ սայիր թէօհմէթլեր իչին Ֆոնիկրսթէյն մահպէսմանէլերինտէ թէվգըֆ օլունան 240 նէֆէր Ֆրանսըզ էսիրլէրի, հագդլարընտա ափվ օլունարագ, Ֆրրանսատա իրսալ գըլընմըշլար տրը։ Պունլարընն էքսէրիսի, կարիպալտի կէօնիւլիւլերի, վէ հէր մէմլէքէթտէն օլան ուչրունտուզ ատամլար իտի։ Իքի նէֆէր Ֆրրանսըզ օֆիչէալարը, Սաքսօնեատա էսիր պուլունտուգլարը վագթի էվլէնմիշլեր տիր. պունլարտան պիրիսի, Ցըրեզա չէհիր էմինինին գըզը իլէ էվլէնմիշ տիր։

—Բարի—Ցուրնալ զաղէթասընտա շու վէճհ իլէ օգունմուշ տուր։

Գօմիւնիւն իճրա իլղէմիշ օլտուզու սուլի ամէլ ու հարէքէթլեր եիւզինտէն ագըլարընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլանլարընն սայըսը, պէշ եիւզ նէֆէրէ պալիզ օլմուշ տուր։

Պունլարընն չօղու, կերէք ուսուլի ադիգատա թարաֆտար տրրլար, վէ կերէք Գըլիւզրէնին իմզասը յա օլան ասքէրի գանունա գարշը հարէքէթտէ պուլունմուշլար տրը տէյի հագդլարընտա շիբհէ խիլէրէք, սէվկիւլիւլերինին ճէպրէն ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ օլտուզունա կէօրմիշ պիր թագըմ գաբրն, եանի, վալիտէ, էհլ, քըզ, վէ նըշանլըլարտան իպարէթ տիր։

Նըշանլը գըզլարտան բէք աղընրն ագլը պաշընա կէլմիշ տիր. չինքի, Գօմիւնիւն պաշլարը, էմրի ալի իլէ օլարագ, անլերի, էն զիեատէ թէհլիքէլի մահէլլերէ վաղ իլղէմիշլեր տիր։

ՕՐԱԳԻՐ

Մէղքիւր զաղէթա, տիւնքի նիւսխէսինտէ տախի պիրլէ վէ Ագոպեան վարժարանա պիր թագըմ հագարէթլեր իտիպ, վէ պիրլամ կիւնա Սամսթեա մէքթէպլերի վէ քիլիսէյի եարըմասընա տէյշմէն օրմանրը իսպասթա գարդըշմըշ տրը. վէ հաթթա մէղքիւր էպնիկլերը հագդընտա, էհալիյի թէշվիգ իչին Ֆէ-Բէ պիր շէյ եաղմամըշ

օրմամբզը, վէ պիր քէրրէ կիտիպ սէյր իթմէմիշ պուլունմամբզը կէօսթէրմիշ տիր. պունա գարշը պաշդա պիր ճէվապ վիրմէյիպ, իլլա շու գատար սէօյլէրիզ քի, պիզ տիւշմէն տէյիլիզ, տօսթուզ, վէ էկէր Սամաթեատա Սամաթեաեա տիւշմէն վար իսէ, օ տախի քէնտիսի վէ հէմէֆքեարլարը տըր. վէ քէմալի թէէսսիֆլէ բէյլամպէրլիք իտէրէք սէօյլէրիզ քի, քէնտիսի իշին իշինտէ պուլունտուգճա, նէ մէզքիւր էպնիյէլէր պիթէճէքլէր տիր, վէ նէ տէ Սամաթեա չօճուգլարը մէքթէպ հալի կէօրէպիլէճէքլէր տիր. Այլահ վիրսինտէ եինէ պիզ պու բէյլամպէրլիյիմիզտէ եանբլմիշ օլալըմ. էկէր մէզքիւր էպնիյէ պու կիւնէ գատար պիր մըգտար իլէրու կիթտի իսէ, Սամաթեա էհալիսի պիլմէքտէ վէ տուա իթմէքտէ տիր քի Դասպար էֆէնտի Ֆրանկլեան, Նիկողոս էֆէնտի Ճարարապետ, Յոհաննէս էֆէնտի Զբպրդճեան, վէ Կարապետ էֆէնտի Զիլճեան սայէսինտէ տեվամ իտէպիլմիշ տիր. եօգսա, քէնտույէ վէ հէմէֆքեարլարընա գալմըշ օլսա իտի, շիմտիյէ գատար մէյտանտա էպնիյէ եէրինէ պիր գաչ չուվալ եալանտան պաշդա պիր շէյ կէօրիւլէմէյէճէկինտէ շիւբհէ եօգ իտի. նասըլ քի պունուն պէօյլէ օրմասընը, Յակոբեան էֆէնտիլէր հագգընտա իհտաս իթտիկի դայրուգլու եալանլար թաստիգ իթմէքտէ տիրլէր։

Կէլէլիմ Ադապեան վարժարան ալէյհինտէ եաղտրգլարընա, քէնտիսի նասըլ իսթէր իսէ էօյլէ ինանսըն, պիզիմ ասլա վազիֆէմիզ տէյիլ տիր. չօգ քէրրէ սէօյլէմիք թէքրարէն սէօյլէրիզ, էվլատ բէտէրլէրի տուրուր իքէն, քէնտույէ սէօզ գալմազ, պիզիմ մէքթէպիմիզ ճէննէթ տիր, ճէհէննէմ տիր, նասըլ իսթէրլէրսէ էօյլէ տիր, ասլա զօրումուզ թօրուզումուզ եօգ տուր, մէքթէպին դարուստ աչրգ տըր, օրատա հիւքմ իտէն պիզիմ պէյ, բաշա, վէ էֆէնտի քէյֆիմիզ տիր, քիմսէնին զերրէ գատար գարըշմաեա սէլահիյյէթի եօգտուր, եէրտէն կէօյէ գատար մէմնուն վէ միթէչէքքիր օլան գրզընը կէօնտէրսին, իսթէմէյէն կէօնտէրմէսին, պիզ իսթէտիկիմիզ եէրէ կէզմէյէ կիտէրիզ, իսթէյէն չօճուգլարը տախի կէօթիւրիւրիզ. գաեըգլա կիտէրիզ, վարօրլա կիտէրիզ, եաեա կիտէրիզ, քեահեամըզ եօգտուր. շակիրտանը չարչբեա կէօնտէրիրիզ, շէքէր ալտրրրրզ, թիւթիւն ալտրրրրզ, պիր քիմնէտէնթալիսթ, էմիր, բուխսաթ, վէ բէյ պէքլէմէյիզ. իշիթտի՞ն մի շիմտի Օրագիր։

Հէմ նաֆիլէ եէրտէ եալանլար տիզմէ, պիզիմ հիշ գօրգումուզ եօգտուր. պիզ բաղար կիւնիւ Օրթաքէօյէ գաեըգլա կիտէճէքտիր, իքի գաեըդ պիր լիրա իսթէտի, պատէհու 100 դշ. ինտի, պիզտէ տէօրթ Մէճիտիյէ վիրտիր. կիթմէյիպ ֆուրսաթ պէքլէմէքտէ օլաուգլարընը պու տէֆա տախի պէեան իթտիքլէրինտէն, կիւճէնտիր, ինատ իթտիր, օնլար իլէ կիթմէք իսթէմէտիք, վէ Դում–դաբուեա չըգտըգ, վէ օրատան տախի, վիրտիկիմիզ դարտ, վէ չօճուգլարընը արզուտ իւզրէ, եէօրիւեէրէք Քէօրրիւ պաշընա ինտիր, վէ գաեըդլարլա Օրթաքէօյէ, վէ օրատան Գուզզունճուղա կէչտիր, վէ էֆէնտի քէյֆիմիզին իսթէտիկի կիպի կէզմիր, պէսթէլէր օղուտուզ, օյնատըգ, սէօյլէտիր, կիւլտիր, վէ «Կէցցկ Ադապեան վարժարան, վէ Հասէտինտէն գուտուրսուն Օրագիր» ասէյերէք չաղըրտըգ պաղըրտըգ, վէ պունտան պէօյլէ տախի էօյլէճէ տէվամ իտէճէյիզ. չօգ լադըրտը լաղըմ տէյիլ տիր. էկէր նուֆուզուն վար իսէ՝ իշլէթմէլի, վէ չօճուգլարը, վէ հիչ տէյիլ իսէ, պիզէ իպրամլար իտէրէք վիրտիկին խըսըմլարընը մէքթէպիմիզտէն չըգարթտրրմալըսըն, եօգսա պարի ազաճըգ ութանարագ գրզարմալըսըն։

Կէլէլիմ Աւազաղբիւրուն 20 լիրասընա, պիզ գատը եօրանլըգ վէ պօշլագրրտրրլար իսթէմէյիզ, Օրագիր պիզէ գլսսա ճէվապ վէրմէլիսին, մէզքիւր ֆուտտրա բարասընտան, էհալիյէ խապէր վիրմէեէրէք 20 լիրա ալտրն մը ալմատըն մը, բաթրիգ հաղրէթլէրի թէղքէրէսիյլէ, Ալչըճեան Մկրտիչ էֆէնտի, մէզքիւր բարատան սանա 20 լիրա վիրտի՞մի, վի՞րմէտի մի, նէ լաղըմ էօյլէ տօլամպաճլը լաղբրտրլար, վէ պիզիմ վէ էհալինին անլամագ իսթէտիկի անճագ պու տուր,

Կէլէլիմ Հայկական ընկերութիւնտաքի ֆուտտրա գանձանակը 1800 դշ. մէսէլէսինէ, պիզ օնու էրէ, իճէ թահդրգ իթտիք, սէնին զիմմէթինտէ գալան 1620 դշ. իմիշ, վէ մէզքիւր ընկերութիւնուն իճրատի մէճլիսի չօգ չալըշըպ սէնտէն հիսապ ալամատըգընտան, իչ քիշիտէն իպարէթ պիր գօմիսիօնա հավալէ իթմիշ իսէտէ, օ տախի ալամամըշ տըր, իսթէրսէ մէզքիւր գօմիսիօնուն ադալարընընն իսմինի տախի վիրէլիմ, պէն օ փարաեը վիրտիմ իտի տէրսին, պիզ, տեբպ տէյիլ եա, սանա ինանմատըգըմըզտան, սանա սիւալ իթմէտիք, լաղըմ տըր քի մէզքիւր ընկերութիւն, ֆէնէրէ ալտրգընը, վէ նէ վագրթ վէ գաչ դշ. ալտրգընը իլան էյլէսին քի, պիզ տէ օնա կէօրէ ճէվապ վիրէլիմ։

Կէլէլիմ պէշ տուէա իֆթիրալարընա.

1. Միթէվէֆա ճիզմէճեանընն ֆամիլեասը իշին թօրլատըգըմըզ իեանէ իքի պին զուրուշ տուր, վէ անընտա պին զուրուշունու քէնտի ղազէթամըզ պիր կիւնլիք սաթըշը իւզէրինէ տօլտուրարագ պիզ վիրմիշ, վէ պին զուրուշունու տախի քէնտիմիզ թօրլամըշըզ տըր. վէ զէվճէսի օլ վագրթ մէզքիւր փարաեը ալմաեարագ, ֆայիզէ վիրիլմէսինի, վէ անընա պիր էվ քիրասը հասըլ օլապիլմէսինի, վէ իքի իչ նէֆէր մատամլարըյլա սըզընմասընը բէճա իյլէմիշ, վէ պիզ տախի այտա 20–30 զուրուշ ֆայիզ իլէ պիր լաեըդլըճա մահէլլ քիրալանամաեաճաղընը կէօրտիկիմիզտէն, քէմալի մէրհամէթիմիզտէն նաշի, 20 զուրուշ ֆայիզինտէն պաշդա, այտա 30 ար զուրուշ տախի իեանէ պաղլամըշըզ տըր. վէ մէրգումէ պու կիւնէ գատար այտա պիզտէն 50 շէր զուրուշ ալմագտա տըր. էկէր պու պէօյլէ տէյիլ իսէ, մէրգումէ հաեաթտա տըր, պուեուրսուն ճէրհ իթտսին, վէ կէլիպ փարասընը ալտրն։

Պիզ Օրագիր տէյիլիզ, պիզ ֆուգարա փարասընա կէօզ տիքմէյիպ, իլլա ֆուգարաեա էլիմիզտէն կէլտիկի գատար իմտատա իտէրիզ։

2. Իզմիտ իեանէսինտէն պիզ բարա եէմէյէ իրթիքեապ իթմէտիքտէն պաշդա, եանըմըզտա օլ վագրթ 70 ատէտ ինկիլիզ լիրասը արթմըշ օրտպ, վէ փրկիչէ տարփ իթմիշ օրմամըզը պիտէֆաթ քէնտիմիզ իլան իթմիշիզ տիր։

Պիզ Օրագիր տէյիլիզ. ֆուգարա գանձանակընտա կէօղտիմիզ եօգտուր։

3. Սամաթեա եանկընընտա իքի պին զ. փարա թօրլամըշ իտիք. օլ վագրթ քէօմիւր ալարագ հարիզէտէկանա թէվզի իտէճէք իտիք. Վարդանեան վէ Սէթեան էֆէնտիլէր պիզէ կէլէրէք պաշդա իեանէլէր իլէ պիրլէշտիրիլէրէք 50 գրթա պարագա եաբբլմասընընն, վէ ֆուգտրալարա վիրիլմէսինին տահա զիեատէ մէնֆաաթլը օլաճաղընը իֆատէ, վէ մէզքիւր բարանընն տախի քէօմիւրէ վիրիլմէմէսինի բէճա իթտիլէր. պիզտէ մէզքիւր գավլ իւզրէ, Հայկական ընկերութիւն իսմինէ պիր սէնէտ վիրտիք, այլար եբլլար կէչտի, մէզքիւր պարագալար եաբբլմատը. պիրտէ կէչէն սէնէ, ելինէ Օրագիր պէօյլէ Ադապեան ալէյհինտէ պուլունտուղու սբրալարտա, թաղական խորհուրդան 3500 դշ. գատար 7 այլըգ իեանէ իսթէտիկիմիզտէ, իքի պին զուրուշունու թէնզիլ իթմէյէ չըգրշտըղընը կէօրիւպ սէպէպինի սիւալ իթտիք, վէ մէզքիւր ընկերութիւնուն, մէզքիւր սէնէտի թաղական խորհուրդա վիրմիշ օրմասընը անլատըգ, վէ մատամ քի փարաեը թօրլաեան պիզիզ, մատամ քի պարագալար եաբբլմամբշ տըր, վէ մատամ քի պիզ Սամաթեա ֆուգարա չօճուգլարը իչին հէր այ պիր գաչ պին դշ. իեանէ իթմէքտէեիզ, մէզքիւր փարաեը սիզէ վիրմէյէ հիչ պիր պօրճուզ եօգ տուր տէտիք իսէ տէ, մէզքիւր փարա իլէ պիր էվ եաբբլաճագ տըր, վէ 250 դշա. քիրաեա վիրիլէճէք տիր, վէ մէզքիւր քիրանընտա նըսֆը Սահակեան վէ նըսֆը տախի Ադապեան վարժարանա իհտա իտիլէճէք տիր տէտիլէր. վէ պիր չօգ լագբրտրբլար իլէ պիզի գանմագլըզա մէճպուր իթտիլէր. պիզճէ, պունտան պիյիւք պիր նէգաքէթսիզլիք օլամազ իքէն, շիմտի գալդրպտա, պիրտէ մէզքիւր փարաեը իշ իտէճէք իմիշիզ կիպի Օրագիրին կէօսթէրմէսի, վէ Հայկական ընկերութիւնունտա սիւքիթ իթմէսի, տօղրուստ պիյիւք ինանմիյյէթ էսէրի տիր։

4. Թափառական Հրեայ իշին իթտիկիմիզ իսթիգրազա կէլինճէ, հէյլէ պուտիլէթճէ պիր իշ օրմաեբպ, իլլա շախսի պիր իսթիգրազ իտի քի, օր վագրթ 20 քիշիտէն 40ար լիրա ալաճագ իտիք, եաբլընզ ալթը քիշիտէն ալտրգըմբզտան վազ կէչտիք, վէ պատէհու հէր քէսին բարարարընը տախի վիրտիք. պունու զազէթաեա եաղմադրգտա հիչ պիր մանէա եօգ տուր, չինքի հէր քէսին շախսի չօգ ատամա չօգ ճիհէթլէ պօրճու օրապիլիր, վէ պիզիմ՝ տէ վար տըր։

5. Ադապեան վարժարանտան բարա գազանմագ մէսէլէսինէ կէլինճէ, չօգ տէֆա սէօյլէտիք թէքրարէն սէօյլէրիզ, պիզ հէր քէստէն ալտրգըմըզ իեանէլէրի քէնտիմիզ իշին ալմագտաեըզ, չալարզ, եէրիզ, արթըրրրզ, քիմսէնին գարբշաճաղը չէյ տէյիլ տիր, անը իեանէյէ հիմմէթ իտէնլէր տիւշինսիւնլէր, պիզ քէնտիմիզի եալընընզ անլէրէ հիսապ վիրմէկէ մէսուլ թութարզը, իսթէրլէր իսէ պու էսաս իւզրէ պիզէ իեանէ վիրիրլէր, վէ իսթէմէզլէր իսէ վիրմէզլէր, պունուն թէմէլի պիր էմիեէթի թամամէ տիր, պիզի թանրեան թանրը, պիզ Օրագիր տէյիլիզ։

Պունլարը սօն տէֆա օլարագ պու գատարճզգ պիլտիրտիքտէն սօնրա, իլավէթէն շունու տախի սէօյլէրիզ քի, պու չէյլէրի Օրագիր նասըլ ինանմագ իսթէմէքտէ իսէ, էվվէթ, էօյլէ տիր. օնտա՞ն սօնրա սէօյլէյէճէկի նէ տիր, քէնտիսի տէ սէրպէսթ սէրպէսթ պունու պէօյլէ սէօյլէյէպիլի՞ր մի, վէ Ադապեան վարժարանընն պունտան սէօյլէյէպիլի՞ր մի։ Օրագիր պունուլյի պիլմէլի տիր քի, պիզիմ խըրսըզլըգըմըզ պիլէ, քէնտիսինին էն լյի հալինտէն միթէպէր տիր ալէմ նէզտինտէ. վէ էկէր պունուն պէօյլէ օրմասընը շիմտիյէ գատար տիգգաթ իտէմէմիշ իսէ, պունտան սօնրա տախի էմնայլէր իլէ թաստիգ իտէպիլիրիզ։

* * *

Ճիւմա իրթէսի տապահրոը Մանզումէսինտէ, մէքթէպիմիզ շակիրտանընտան օրիորդ Ազաւնի Վարդանեան իմզասըյլա, Ադապեան վարժարանա գարշը հագարէթ վէ իզհարը ատաէթ իթմէքտէ օլան հասէտճիլէրէ խիթապէն պիր պէնտ տէրճ իտիլէրէք, տէրունինտէ Օրագիր, այնա տէրունինտէ կէօրիւնիւր կիպի կէօրիւլմէքտէ իտի. վէ պիզ մէզքիւր պէնտի շու չիմտիքի հալլէրէ միւնասիպ տիր տէյէրէք տէրճ իթմիշ, վէ ասլա քիմէ խիթապ օլտուզունա տայիր պիր իսիմ պէեան իթմէմիշ իտի. Հալ պու. քի Օր. Վարդանեան հէր նէ գատար մէքթէպիմիզտէ իսկ տէ, տաեբսը իլէ պիրատէրի Օրագիր տօսթլարընտան օլտուգլարընտան, վէ մէզքիւր զազէթաեը չիզկիսի չիզկիսինէ տէրունինտէ կէօրտիքլէրինտէն, ալթիսթ օրմուշլար, վէ մէրգումէնին պիրատէրի իմզասըյլա, տիւնքի Օրագիրտէ, մէզքիւր պէնտէ գարշը պիր ճէրհ մէքթուպու տէրճ իտիլմիշ տիր. մէզքիւր մէքթուպա նէզարէն, կիւեա մէզքիւր պէնտ զազէթատա տէրճ իտիլմէք իշին գալէմէ ալընմըշ օրմաեբպ, իլլա ահատտի նաստան պիրիսինէ եազըլմըշ իքէն, պիզ մէրգումէյէ խապէր վիրմէքտիզին տէրճ իթմիշ իմիշիզ, վէ մէրգումէնին պէօյլէ մէսէլէլէրէ կիրիշմէյէ միւնասէպէթի օրմատըգընը տիւշինմէմիշ իմիշիզ։

Զօգ թօհաֆ չէյ, մէզքիւր մէքթուպ քիմէ խիթապէն եազըլմըշ օլուր իսէ օլսուն, պիզէ տէրճ իտիլմէք իշին վիրիլմիշ իտի վէ տիր, վէ Օր. Վարդանեան մէզքիւր պէնտիյլէ հիչ պիր մէսէլէյէ գարըշմամբշ տըր, իլլա աչբգտան հասէտճի պիր ատէմին հայինի կիւզէլճէ նագշ իթմիշ տիր. էմմա Օրագիր քէնտի իւզէրինէ ալըր իմիշ, օ պիզիմ գազահաթըմըզ տէյիլ տիր։

Զիեատէ թօհաֆ եէրի շուրասը տըր քի, օրիորդ Վարդանեան քէնտի պիրատէրինէ պիր գաչ սէնէ տէրս վիրէպիլիր օլուպ, տայիմատա զազէթալարա պէնտ վիրմէքտէ իքէն, քէնտի պէնտինի քէնտիսի կիւեա ճէրհ իտէմէտիկնտէն, չըրագը մագամընտա օլան պիրատէրի ճէրհէ դաչգըշմամբշ տըր. վէ պունտան իսէ, մէրգումէ իլէ մէրգումէ պէյնինտէ նէ լագբրարլար կէչմիշտէ, իշին պու գալըպա տէօքիւրմիշ օրմասը քէչի իտիլէպիլիր . . . ։

Զէվալլը օրիորդու նաֆիլէ խըրբաամասընլար, պիզ մէզքիւր պէնտի եէրտէ տախի պուրմուշ օլարագ տէրճ իտէպիլիր իտի. չինքի, իշինտէ խսմ օրմաեբպ, իլլա ումամ սուրէթտէ, Ադապեան տիւշմէնլէրինին վէ հասէտճիլէրին թէքմիլ նագշի տիր. վէ մէյտանտա պու կիւնքի կիւն Օրագիրտէն պաշդա սէրպէսթ հիչ պիր տիւշմէնի եօգ տուր։

Վէ շունու տախի ունութմաեըզ սէօյլէմէեէ քի, եանըմըզտա մէրգումէնին տայիր էլ եազըլարը տախի վար տըր, վէ իհթիմալ տըր քի բէյտէրբէյ օնլարը տախի տէրճ իտէրիզ. իմտի, շիմտիտէն խապէրտար օրմալը տըրլար քի, սօնրա գալգբպտա մէրգումէյի օնլար իշին տախի, սէն պունու շիմտի եազմըշըն տէյէրսէք խըրբաամասընլար։

Իշթէ մէզքիւր թօհաֆ մէքթուպուն սուրէթի։

6 յուլիս 1871 կ. Պոլիս

. . . խմբագիր,

Մանզումէյի շաբաթ աւուր առաւօտեան թերթին մէջ Ազաւնի Վարդանեանի ստորագրութեամբ նամակ մը տեսայ զոր իբր հրապարակական գրութիւն մը տպուած էր։

Յիշեալ նամակը որ գրեթէ ասկէ 6–7 ամիս առաջ մասնաւորի մը ուղղեալ է եղեր Ադապեան վարժարանի տնօրինութիւնը առանց իրեն իմացնելու և վարժարանի աշակերտի մը այդպիսի խնդիրներու մէջ գործ մի չ՝ ունենալը մոռնալու հրատարակած ըլլալը ներկայիս յայտնել կը փութամ։

Բ. Վարդանեան

———

ՍԱՀԻՊ ՊԱՋԻԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմտիհ բազարընտա
Ն՝. 29 Իքսի խանընտա։